

อนุสานนีปฏิหาริย์แห่งองค์พ่อแม่ครูอาจารย์

หลวงพ่อ กัณหา สุขกามโม

ณ วัดป่าทรายทวีธรรมาราม ตำบลวังหมี อำเภอวังน้ำเขียว จ.นครราชสีมา

วันนี้เป็นวันเสาร์ที่ ๒๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘ ของศาสนาพุทธ
คริสต์ศักราช ๒๐๒๕ ของศาสนาคริสต์ ชีจເລາຍທີ່ສະກຸນຕະຫຼາດ ອົງກອນ
ອົງກອນວັນພຶກສະກຸນຕະຫຼາດ

วันนี้เป็นวันเสาร์ วันหยุดส่วนราชการ อาทิตย์หนึ่งมี ๗ วัน วันเสาร์วันอาทิตย์
เป็นวันหยุดการทำงานของส่วนราชการของทุก ๆ ประเทศ

ทุก ๆ ประเทศเอาธรรมนูญนำการปกครองตนเอง ปกครองคนอื่น
ปกครองประเทศ

วันจันทร์วันอังคารพุธพฤหัสสุกร เป็นวันทำงานของผู้ที่รับราชการ
มนุษย์เราต้องมีการทำงาน เพราะเรามีสิริร่างกาย มีรากทั้ง ๔ มีขันธ์ทั้ง ๕
มีอายตนะทั้ง ๖ มนุษย์เราต้องทำงาน

มนุษย์เราต้องมีอาหารทางส่วนร่างกายแล้วก็มีอาหารทางจิตทางใจ
มีทั้งอาหารกายอาหารใจไปพร้อม ๆ กัน

มนุษย์เราถึงต้องทำงาน การทำงานก็คือการปฏิบัติธรรม เพื่อให้ร่างกายของเรา
อยู่ได้ตามอายุขัย อายุขัยของมนุษย์ในปัจจุบันนี้แหลก อายุขัยของมนุษย์อยู่ได้ร่วม ๆ
ร้อยปี หรือว่าร้อยกว่าปี เพราะการพัฒนาเรื่องจิตเรื่องใจให้ใจมีความสุข

ไม่ให้ใจมีความทุกข์เพื่อให้ใจรู้อริยสัจสี่ แล้วมีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติชีวิตก็จะมีแต่ปิติมีแต่ความสุขมีแต่เอกคุณในการประพฤติในการปฏิบัติ

มนุษย์เราจะมีความสุข มนุษย์เราถึงอยู่ได้ร่วม ๆ ร้อยปีหรือร้อยกว่าปีได้มีสัมมาทิฐิ มีความเห็นถูกต้อง เข้าใจถูกต้อง ปฏิบัติถูกต้อง มนุษย์เราอยู่ได้ร่วม ๆ ร้อยปีหรือร้อยกว่าปี

มนุษย์เราเอกลักษณ์คือเป็นเวลาพักผ่อน เอกลักษณ์วันเป็นเวลาทำงาน เพราะว่าธรรมชาติมันเป็นประภัสสร ธรรมชาติมันลงตัวพอดี กลางคืนเป็นเวลาพักผ่อน กลางวันเป็นเวลาทำงาน

ปัจจุบันนี้แหละมนุษย์เรามีการพัฒนาเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์ มีการพัฒนาการทำงานทั้งกลางวันทั้งกลางคืน มนุษย์เราถึงได้ทำงานเป็นกะกัน กลางวัน กะกลางคืน ถึงเราจะทำงานกะกลางวันกะกลางคืน มนุษย์เราเก็บต้องนอนต้องพักผ่อน ๖,๗,๘ ชั่วโมงนะ

มนุษย์เรา่นะมนุษย์ที่เป็น煞ราواส มนุษย์ที่ไม่ได้เป็นนักบัวชาภกันนอน พากันพักผ่อน ๖,๗,๘ ชั่วโมง

อย่างกรุงเทพมหานครค่าไฟเอ็ม ๒.๕ มันสูง มีมลภาวะทางอากาศ ออกซิเจนในอากาศไม่ค่อยดี ผู้ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯต้องนอนอย่างน้อย ๖ ชั่วโมง ๘ ชั่วโมง ถ้าเป็นเด็ก ๆ นอน ๘ ถึง ๑๒ ชั่วโมงได้ก็ยิ่งดี

ในกรุงเทพมหานครหรือในปริมณฑลถึงจะติดแอร์มันเย็นก็ดี แต่ว่าออกซิเจนมันไม่ค่อยดี เปิดหน้าต่างออกสู่กลางแจ้งมันมีมลภาวะของอากาศ

มนุษย์เราต้องพัฒนาเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์ขึ้นมาอีก ต้องพากันลดยกเลิก
พวกเครื่องจักรที่เป็นอุตสาหกรรมที่เป็นยานยนต์จากน้ำมันเชื้อเพลิง หรือจากไม้ที่อา
ไปทำเชื้อเพลิง เพื่อมาใช้พลังงานทางลมหรือว่าพลังงานทางน้ำ หรือว่าพลังงาน
แสงอาทิตย์อย่างนี้ เพื่ออากาศมันจะได้ดี

เดียวันนี้ก็มีการพัฒนารถไฟฟ้า อย่างนี้ดีเพื่อจะได้ลดมลภาวะ ลดค่าไฟเบ็ม ๒.๕
เพื่ออากาศจะได้ดี เพื่อออกซิเจนที่ดี

ต้องพัฒนาที่อยู่ที่อาศัยให้สะอาด ที่อยู่ที่นอนห้องน้ำห้องสุขาต้องสะอาด

ถ้ามีที่พอที่จะปลูกต้นไม้ก็ให้ปลูกต้นไม้ เพราะต้นไม้นี้เป็นส่วนสำคัญ
เพื่อให้อากาศดี อย่างน้อยก็ทำให้เรามองเห็นธรรมชาติที่บริสุทธิ์ ต้นไม้ไปไม่เขียว ๆ
น้ำมันเป็นธรรมชาติที่บริสุทธิ์ ทำให้ลดความเครียด เพราะธรรมชาติที่บริสุทธิ์ที่เป็น
ธรรมชาติที่มันเขียวชอุ่มเขียวชีมันจะลดความเครียดลง

ตามหลักเหตุหลักผลตามหลักวิทยาศาสตร์เขาถึงจัดบ้านและบริเวณรอบบ้าน
ปลูกต้นไม้ปลูกหญ้า เพื่ออากาศเพื่อออกซิเจน เพื่อจิตใจของเราจะได้สัมผัสถกับ
ธรรมชาติที่บริสุทธิ์

ประเทศที่เค้าเจริญบ้านเขานะ เขายังจัดที่อยู่ที่นอน ห้องน้ำห้องสุขาสะอาด
แล้วหาสีไม่ปล่อยให้บ้านสกปรก ไม่ปล่อยให้บ้านโกรಮนะ ปลูกหญ้า ตัดหญ้า

มนุษย์เราต้องเข้าใจ ต้องมีปัญญา ทำไมเค้าต้องปลูกไม้ ทำไมเค้าต้องปลูกหญ้า
ตัดหญ้า ทั้งที่ไปปลูกต้นไม้มีภาระระดบน้ำต้นไม้ ก็เพื่อใจของเราจะได้สัมผัส
กับสิ่งแวดล้อมนะ กายของเราจะได้สัมผัสถกับออกซิเจน

ที่ทำงานที่บ้านต้องสะอาด ขี้ผุนไม่มีเพื่อไม่ให้มีผุน ไม่มีค่าไฟเอ็มที่ไม่ดีที่มันเสีย
 สมัยโบราณนั่งยังเป็นป้าเป็นขา เป็นธรรมชาติค่ามารวมของอาชักษ์ดี
 ออกซิเจนก็ดี สมัยโบราณไม่มีห้องน้ำไม่มีสุขาถ่ายเทตามธรรมชาติ เดียวนี้ไม่ได้แล้ว
 มนุษย์เราต้องพัฒนา ถึงได้มีหลักการถึงมีสถาปนิกมีวิศวกร เข้าสู่ความเป็น
 มาตรฐาน เพื่อเป็นหลักการเพื่อเป็นอุดมการณ์เพื่อเป็นอุดมธรรม ต้องมีปัญญา
 มีความเห็นถูกต้อง เข้าใจถูกต้อง ปฏิบัติถูกต้อง การประพฤติการปฏิบัติอย่างนี้แหล่ะ
 มันเป็นความดีที่ประกอบด้วยปัญญา มันเป็นปัญญาที่ประกอบด้วยความดี
 เราต้องเอาปัญญานำชีวิตที่เป็นปัญญาบริสุทธิคุณ ไม่เอาความหลง망าย
 ไม่เอาความไม่รู้ไม่เข้าใจนำชีวิต ต้องเอาปัญญานำชีวิต เพื่อพัฒนาทั้งกายทั้งวจາ
 ทั้งกิริยาภยาน้ำทั้งอาชีพเข้าสู่ความถูกต้อง เพื่อจะหยุดความไม่ถูกต้อง หยุดความ
 หลงหลือวิชาหยุดไสยกศาสตร์หยุดพลังงานที่เป็นสัญชาตญาณที่เป็นตัวเป็นตนนั่น
 เพราะเราทุกคนเป็นมนุษย์เป็นผู้ที่ประเสริฐต้องมีความรู้แจ้งในธรรม
 ในสภาวะธรรมแล้วเราจะได้ปฏิบัติให้มันถูกต้อง เอาความไม่ถูกต้องนำชีวิตนี้ไม่ได้
 ต้องเอาความถูกต้อง ความถูกต้องคือที่ต้องหยุดปัญหาเกิกปัญหาแล้วทำสิ่งที่
 ถูกต้อง เพราะการประพฤติการปฏิบัตินี้ต้องให้ถูกต้อง

การประพฤติการปฏิบัติของเราต้องมีความรู้ความเข้าใจแล้วก็มีปิติมีความสุข
 มีเอกคคตในการประพฤติการปฏิบัติ เพื่อการประพฤติการปฏิบัติของเรานั่น
 มันต้องสมบูรณ์พูนผลทั้งอรรถทั้งพยัญชนะ เพื่อเป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรม
 เพื่อไม่ใช่เป็นความหลงหรือเป็นนิติบุคคลตัวตน

เราทุกคนต้องหยุดสัญชาตญาณด้วยความรู้ความเข้าใจ เมื่อมันผ่านไปแล้ว
เราจะกันปล่อยพากันวาง เพราะมันผ่านมาแล้ว เมื่อมันผ่านไปแล้วเราต้องปล่อย
เราต้องวาง เพราะเอกสารลับคืนมาไม่ได้เราต้องปล่อยต้องวาง

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ เราต้องลงรายละเอียดในการประพฤติการปฏิบัติของเรา
ทุก ๆ คน

เราทุกคนต้องเอาปัญญานำชีวิต เอาความรู้แจ้งเห็นจริงนำชีวิต แล้วก็มีปิติ
มีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติ เพื่อต่อยอดจากปัจจุบันเข้าสู่อนาคต
 เพราะทุกอย่างอยู่ที่เหตุที่ปัจจัย เพราะสิ่งนี้มีสิ่งต่อไปมันถึงมี มันเป็นเงาตามตัวเลย

ปัจจุบันถึงเป็นวาระสำคัญ ปัจจุบันถือเป็นวาระสำคัญแห่งการประพฤติ
การปฏิบัติ เป็นวาระแห่งชาติ เพราะอดีตมันก็คือปัจจุบันนี้แหละ อนาคตก็คือพื้นฐาน
ไปจากปัจจุบันนี้แหละ ไม่ใช่อย่างอื่น

เราต้องเข้าใจอย่างนี้ ถ้าเราไม่เข้าใจเราก็ไม่ได้ลงอย่างละเอียดนั่น เราไม่รู้ไม่เข้าใจ
มันก็จะไม่อยู่กับธรรมไม่อยู่กับปัจจุบันธรรม การประพฤติการปฏิบัติของเรา
ก็จะไม่สมบูรณ์ด้วยอรรถะด้วยพยัญชนะ ปัจจุบันนี้จึงเป็นสิ่งที่สำคัญ

การปฏิบัติธรรมให้พวกราทั้งหลายรู้อริยสัจสี่รู้ความจริงมันอยู่ที่ปัจจุบัน ปัจจุบัน
เป็นอย่างไรอนาคตก็เป็นอย่างนั้นไม่เป็นอย่างอื่น ความดับทุกข์ก็ต้องปฏิบัติที่ปัจจุบัน
การจะสร้างทุกข์สร้างปัญหามันก็อยู่ที่ปัจจุบันนี้แหละ

เราทั้งหลายถึงต้องเข้าถึงความรู้ความเข้าใจแล้วเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ
เราจะได้บริโภคทุกอย่างด้วยสติคือความสงบ ด้วยสัมปชัญญะด้วยปัญญา

การพัฒนาเรางึงพัฒนาที่ปัจจุบัน อย่างปัจจุบันเรามีรู้ไม่เข้าใจ ใจของเราก็จะอยู่กับอนาคต ไม่อยู่กับปัจจุบัน ไม่มีปิติไม่มีความสุขไม่มีเอกคตานะปัจจุบัน อันนี้คือความไม่ถูกต้อง

เราคิดดูดี ๆ นะ ถึงเราจะมีอาหารที่อร่อยเยอะที่สุดในโลกเต็มไปหมด สิ่งที่เราบริโภคกันก็คือปัจจุบันนี้แหละ

ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจเราก็จะฟังซ่าน เราก็จะไม่สนใจ เราจะไม่รู้จักพอ เราจะไม่เข้าถึงเศรษฐกิจพอเพียงพอ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ของเมืองไทย ท่านตรัสกับพสกนิกรชาวไทยและชาวโลกว่า เราต้องรู้เข้าใจในชีวิตที่ประเสริฐ ปัจจุบันนี้เป็นวาระสำคัญ เราต้องมีปิติ มีความสุข มีเอกคตานะ การปฏิบัติในปัจจุบัน เราต้องเข้าถึงความพอเพียงพอ

ถ้าเราไม่มีอย่างนี้แหละมันคือไม่มี เราต้องรู้จักพอ ถ้าเราไม่พอเราก็เป็นทุกข์ เราไม่เท่าไหร่มันก็มีเท่านั้นน่ะ ปัจจุบันถึงเป็นวาระที่สำคัญ ถ้าเราเป็นคนราย เป็นมหาเศรษฐีทางวัตถุ ถ้าเราไม่รู้จักพอ มันก็เป็นทุกข์อย่างเกินนั้นแหละ สองคนนี้ก็เป็นทุกข์พอ ๆ กัน เพราะความไม่รู้ไม่เข้าใจ ตัวตนมันไม่รู้จักพอนะ

เราต้องรู้เข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ เราทั้งหลายจะได้พากันมีความสงบ มีความสงบมีปัญญา ถ้ายอย่างนั้นความไม่รู้ไม่เข้าใจนี้แหละมันจะเผาเรา มันจะตกนรก ในปัจจุบัน เพราะความไม่รู้ไม่เข้าใจ

เป็นคนจนก็ไม่รู้จักพอ ไม่มีความสุขในการเรียนหนังสือ ไม่มีความสุขในการทำงาน เป็นคนไม่พอใจในการคิดดี ๆ พูดดี ๆ กิริยามารยาทดี ๆ ไม่พอใจในการยกเลิกตัวตน ยกเลิกความไม่ถูกต้อง เรียกว่าเอาตัวตนเป็นที่ตั้งมั่นก์ต้องยากจน เพราะตัวตนคือความทุกข์คือความยากจน

ถึงจะเรียนหนังสือถึงจะทำงานเป็นอะไรเราต้องรู้เข้าใจว่าเราต้องเสียสละ เรียนหนังสือก็เพื่อเสียสละ ถ้าเราไม่เสียสละเราจะเครียด เราจะเป็นทุกข์ ทำอะไรเพื่อตัวเพื่อตนมั่นทุกข์ทั้งนั้น

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ เราไม่ต้องไปหาพระนิพพานที่ไหน พระนิพพานอยู่ที่เรา รู้เข้าใจเรื่องสมมติสัจจะ

สมมติสัจจะทั้งหลายในโลกนี้มีหลายล้านสมมตินะ ซึ่งให้เห็นແง່ມุ่มเรื่องผิดเรื่องถูก เรื่องดีเรื่องชั่วเรื่องไม่ดีไม่ชั่ว รู้เข้าใจแล้วเข้าสู่ภาคประพฤติปฏิปฎิบัติ ปฏิบัติต่อสมมติสัจจะให้สมบูรณ์ทั้งอรรถะทั้งพยัญชนะ

ไม่มีใครเห็นความถูกต้อง เห็นอกรรรม เห็นอกฏแห่งกรรม เห็นผลของกรรม เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจแล้วมีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติ เพราะชีวิตของเราทั้งหลายเป็นชีวิตที่ประเสริฐ ที่เราทั้งหลายเกิดมาเป็นมนุษย์

มนุษย์เราเนื้อต้องเอกสารรัมนำชีวิต เอการรัมนำญูญูนำชีวิต ไม่ใช่เอาตัวเองมาเป็นนำชีวิต เราทั้งหลายก็จะดับทุกข์ได้แก่ปัญหาได้

ผู้ที่อยู่ในกรุงเทพมหานครอยู่ในปริมณฑล อยู่จังหวัดใกล้เคียงก็ดับทุกข์ได้
ผู้ที่อยู่ในต่างจังหวัดอยู่ในป่าในเขาก็ดับทุกข์ได้ ความรู้ความเข้าใจมีปิติมีความสุข
มีเอกคตในการประพฤติการปฏิบัติก็ดับทุกข์ได้ เพราะความรู้ความเข้าใจมีปิติ
มีความสุขมีเอกคตในการประพฤติการปฏิบัติก็ดับทุกข์ได้

เราไม่ต้องไปหาความดับทุกข์ที่ไหน เราต้องเข้าใจเมื่อเข้าใจแล้วมันก็เป็นมรรค^๑
เป็นอริยมรรค พระนิพพานคือความดับทุกข์จะอยู่กับเราทุก ๆ คนด้วยความรู้
ความเข้าใจที่มีปิติมีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติ

พระนิพพานไม่ใช่อยู่กับศาสนาโน้นศาสนานี้นั่น พระศาสนานี้เป็นชื่อเฉพาะ ๆ นั่น
แต่พระศาสนาคือธรรมะนี้แหล่ง คือสมมติสจจะที่ท่านทั้งหลายให้พากเราเอาร่มมติ
สจจะมาประพฤติปฏิบัติ ยกเลิกใครทำอะไรตามอธิบายศัพด์ มีปิติมีความสุข
ในการประพฤติการปฏิบัติอย่างนี้

วันจันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสศุกร์ เราก็ทำงานเพื่อสร้างร่างกาย แล้วใจเราก็รู้
เราก็มีปิติมีความสุขมีเอกคตในการประพฤติการปฏิบัติ อันนี้มันจะเป็นมรรค^๒
เป็นอริยมรรค มันจะสมบูรณ์ที่เป็นวิตามินโปรดีนเกลือแร่แร่ธาตุต่าง ๆ ด้วยความรู้
ความเข้าใจ เราจะเอาความหลงนำชีวิตไม่ได้ เราจะไม่ได้อาโโมะหนำชีวิต ไม่ได้อา
ไสยศาสตร์นำชีวิต ต้องเอาปัญญาบริสุทธิคุณนำชีวิต

ให้รู้ให้เข้าใจ อย่าเอาตัวตนเป็นที่ตั้งอย่าไปหลงมงาย เพราะเราทั้งหลาย
เป็นผู้ที่ประเสริฐเกิดมาเพื่อมาหยุดภพหยุดปัญหา เกิดมาเพื่อมาสร้างความดี
สร้างบารมี ด้วยการไม่ทำบาปทั้งปวง ทำแต่บุญแต่กุศล ถึงพร้อมด้วยความรู้
ความเข้าใจ ด้วยความไม่ประมาณ

เราจะไปประมาณทไม่ได้ เพราะเราต้องรู้เข้าใจว่าทุกสิ่งทุกอย่างนั้นมันคือเหตุคือปัจจัย เราต้องรู้เข้าใจ ถ้าไม่รู้ไม่เข้าใจมันก็ไปของมันเรื่อย

เรารอย่าไปหลงอย่าไปเพลิดเพลิน พูดถึงรู้ปมันก็ไม่จบ เสียงก็ไม่จบ กลิ่น รส โผภ្ูយុំพะរមារមណ៍មันก็ไม่จบ ลักษณะริบูนทางสุขทุกข์อะไรก็ไม่จบ เรารู้เข้าใจ เราต้องหยุดด้วยความรู้เข้าใจ และมีปิติมีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติ

หลักการของมนุษย์นั่น วันเสาร์วันอาทิตย์เป็นการหยุดงานภายนอกหมดนั่น ให้เน้นเรื่องจิตเรื่องใจ ยกเลิกเรื่องอดีตเรื่องอนาคต ปัจจุบันก็เข้าสู่ความว่างจากความ เป็นนิติบุคคลตัว ยกเลิกความว่างจากสัญชาตญาณ ยกทุกอย่างเข้าสู่พระไตรลักษณ์ มาเจริญสติสัมปชัญญะว่าทุกอย่างคือธรรมะไม่ใช่นิติบุคคลตัวตน เรียกว่ามาประพฤติ ปฏิบัติธรรมเพื่อเข้าสู่หลักการเข้าสู่อุดมการณ์อุดมธรรม

ผู้ที่ศาสนาพุทธก็ไปที่วัด ผู้ที่ถือศาสนาคริสต์ก็ไปที่โบสถ์ ผู้ที่ถือศาสนาอิสลาม ก็ไปมัสยิด ถือศาสนาอะไรก็ไปที่นั้น ไปประพฤติปฏิบัติธรรม ไปมีปิติมีความสุข ยกเลิกทุกอย่าง เพื่อเจริญสติสัมปชัญญะ มีปิติมีความสุขมีเอกคตาในการประพฤติ การปฏิบัติ

ไม่ใช่วันเสาร์วันอาทิตย์หยุดให้เราไปหลงไปเพลิดเพลินตั้งอยู่ในความหลง ความประมาณนะ ไม่ใช่หยุดให้เราไปท่องเที่ยวในประเทศต่างประเทศ ไปเที่ยวคอนเสิร์ตไปเที่ยวความหลงกันไม่ใช่อย่างนั้น

เพื่อเป็นหลักการของมนุษย์ มนุษย์จะได้พัฒนาจิตใจ เพราะวันธรรมดาก็ ถ้าเรามีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติ การงานก็มีความสุขอยู่ แต่เราต้องเน้น เรื่องจิตเรื่องใจ เพราะทุกอย่างมันไม่ใช่นิติบุคคลตัวตน

เราทั้งหลายต้องสร้างความดีสร้างบารมีสร้างคุณธรรม

ถ้าไม่สะดวกไปวัดไปโบสถ์ไปมัสยิดไปในสถานที่ต่าง ๆ ก็ประพฤติปฏิบัติอยู่ที่บ้าน เพราะบ้านเราก็ปฏิบัติได้

เราไปวัดเพื่อไปเห็นหน้าเห็นตา กันเพื่อเป็นทีมเวิร์ค ไปทำความดีไปพร้อม ๆ กัน ไปเพื่อบำรุงส่วนรวม บำรุงศาสนา ไปเสียสละ ไปคบคนดีที่ยกเลิกตัวตน ให้เข้าใจอย่างนี้ หลักการอย่างนี้แหละ

ครั้งโบราณเค้าก็มีหลักการอย่างเดียวกันนี้แหละ อย่างศาสนาพุทธก็เอามา ๗ คำ ๘ คำ ๙ คำ ๑๐ คำ ๑๑ คำ เค้าเรียกว่าวันพระน้อย วันพระใหญ่ก็วัน ๑๔ ค่ำ ๑๕ ค่ำ อันนี้เป็นหลักการ ปัจจุบันก็ใช้หลักการอย่างนี้แหละ เพราะว่าภាពรวมของโลก เค้าใช้หลักการอย่างนั้น ถ้าอย่างนั้นนะไม่ได้มันต้องมีหลักการอุดมธรรมะ วัน

หลักการนี้จะพาให้เราเข้าสู่ความสงบนะ เข้าสู่ความวิเวgnะ เราเอาตัวเราตันนะ เราทิ้งหลักการทิ้งอุดมการณ์อุดมธรรมะ ทิ้งเหตุทิ้งปัจจัยมันไม่ได้ เค้าต้องเข้าสู่หลักการเข้าสู่อุดมการณ์อุดมธรรมะ เพื่อให้หลักการอุดมการณ์อุดมธรรมมันสมบูรณ์ เพื่อไม่ให้ชีวิตของเราฟุ่มซ่านนะ

ให้มีปิติ มีความสุข มีเอกคตในการประพฤติการปฏิบัติ ต้องตั้งใจตั้งเจตนา เพื่อเป็นพื้นเป็นฐาน

ความเข้าใจที่เป็นสัมมาทิฐิแล้วเข้าสู่ภาคประพฤติปฏิบัติอสมมติสัจจะต่อธรรมนูญรัฐธรรมนูญมันจะเป็นพื้นเป็นฐาน เป็นหลักการ เป็นสิ่งที่ว่างจากตัวตน ว่างจากนิวรณ์ทั้ง ๕ ว่างจากอคติทั้ง ๕

สิ่งทั้งหลายทั้งปวงนั่มมาเกี่ยวข้องกับเราเราต้องรู้เข้าใจ ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจ เราจะไปตามความไม่รู้ไม่เข้าใจ เรา ก็จะไปตามสิ่งแวดล้อมที่ทางจมูกกลิ่นกายของเรา สัมผัสเราก็จะเป็นคนไม่มีศีล ไม่มีสมารถ ไม่มีปัญญา เป็นคนไม่มีหลักการ ไม่มีอุดมการณ์อุดมธรรมนั่น มันไปตามสิ่งแวดล้อม ไปตามความไม่รู้ไม่เข้าใจ

เราทั้งหลายต้องตั้งใจตั้งเจตนา มีความสุขกับการประพฤติการปฏิบัติ ต้องเอาความสุขจากการประพฤติการปฏิบัติ อย่าให้จิตใจของเราฟุ่งซ่าน เพื่อโฟกัส เข้าหการประพฤติการปฏิบัติ

เรานอนเราพักผ่อนให้เพียงพอ สำหรับผู้ที่อยู่ต่างจังหวัด ต้องพัฒนาที่อยู่ที่อาศัย ทั้งกายทั้งใจทั้งกิริยามารยาททั้งอาชีพ

สถานที่ต่างจังหวัดหรือในป่าในเขานั่น อากาศดีออกซิเจนดี เราเป็นประชาชน เราอนพักผ่อนที่อากาศดีออกซิเจนดี ๕,๖,๗,๘ ชั่วโมงก็เพียงพอ เรา ก็ไปเน้นปฏิบัติ ให้มีความสุขในการทำงาน จะเป็นงานอะไรก็ให้มีความสุขในการทำงาน มีฉันทะ มีความพอใจมีปิติมีความสุขในการทำงาน เราต้องพอใจในการทำงาน

เราต้องรู้เข้าใจ เพราะปัญหาต่าง ๆ มันทำได้แก้ได้ แห้งแล้งก็ทำเขื่อนทำฝาย ขุดบ่อ ดินไม่ดีก็หาวิธีให้ดินมันดี เพราะทุกสิ่งทุกอย่างนั่มันอยู่ที่เหตุที่ปัจจัย

เราไปคิดเห็นแต่ก่อนไม่ได้แล้ว ไม่รู้ไม่เข้าใจว่าดินไม่ดีก็อพยพไปอยู่ที่อื่น
ไม่เข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติพากันอพยพไปอยู่ที่อื่น

ถ้าเราเข้าใจเรารู้ที่ไหนก็พัฒนาอยู่ในที่นั้น เพื่อเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ
เราต้องรู้การประพฤติการปฏิบัติ เราต้องเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ

เราไม่ต้องอพยพไปที่อื่นไปหากินที่อื่น อยู่ที่ไหนที่นั้นก็คิดดี ๆ พูดดี ๆ
กิริยามารยาทดี ๆ ขยันดี ๆ นั่ง มีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติ เอาปัจจุบัน
ให้มีปิติมีความสุขมีเอกคุณในการประพฤติการปฏิบัติ ที่ไหนมีความเห็นถูกต้อง
มีความเข้าใจถูกต้อง ปฏิบัติถูกต้องที่นั้นก็จะไม่มีปัญหา เราไม่ต้องหนี ไม่ต้องอพยพ
ไปหากินในที่อื่นในต่างถิ่น

เราเป็นมนุษย์เราเป็นผู้ที่ประเสริฐเรามีความเห็นถูกต้อง เข้าใจถูกต้อง ปฏิบัติ
ถูกต้อง เราจะไปคิดเห็นสัตว์ทั้งหลายที่ไม่รู้ไม่เข้าใจ แล้วก็ไปตามความไม่รู้ไม่เข้าใจ
ไปตามสัญชาตญาณนั้นไม่ได้

เหมือนนกนี้มันก็ไปตามสัญชาตญาณ สัญชาตญาณมันก็เป็นตัวเป็นตน
ตัวตนมันก็ไปตามสิ่งแวดล้อมไม่รู้เข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ แล้วก็อพยพ
ไปอาหาร ไปหาความปลอดภัย ไปหาผลไม้ ไปหาของกิน ไม่รู้จักปลูกผักปลูกผลไม้
ไม่รู้จักร้างบ้านสร้างเรือน มันอยู่ด้วยนิติบุคคลตัว อยู่ด้วยสัญชาตญาณ

ตัวตนนั่นมันมีปัญหา มันสร้างปัญหานะ เอาตัวตนเป็นที่ตั้งเรียกว่า
เอาสัญชาตญาณนำชีวิต เอานิติบุคคลตัวตนนำชีวิต ตัวตนนั้นแหลกคือความไม่รู้
ไม่เข้าใจ ตัวตนมันไม่มีปัญญา ตัวตนมันไม่มีศีลไม่มีสมารถไม่มีปัญญา
มันเป็นสัญชาตญาณแห่งนิติบุคคลตัวตน

เราต้องรู้เข้าใจ ถ้าไครเออตัวตนเป็นที่ตั้งมันก็เวียนว่ายตายเกิด

สมมติส์จะจะทั้งหลายให้เรารู้เข้าใจ เราจะได้หยุดเวียนว่ายตายเกิด เราจะได้ประพฤติปฏิบัติตน เออสมมติส์จะจะทั้งหลายมาประพฤติมาปฏิบัติ มาพัฒนาตน ให้มีปิติมีความสุขมีเอกคคตา ถ้าอย่างนั้นเราจะไม่ได้หยุดสัญชาตญาณ ที่เป็นนิติบุคคลตัวตน

เราคิดดูดี ๆ สิเออตัวตนเป็นที่ตั้งมันก็เวียนว่ายตายเกิด เราเห็นมีสัตว์ทั้งหลาย เออตัวตนเป็นที่ตั้ง สัตว์ตัวเมื่อมันก็อยากได้ผ้า สัตว์ตัวผู้มันก็อยากจะได้เมีย

เราทั้งหลายเป็นมนุษย์เออตัวตนเป็นที่ตั้งมันก็ตกลอยู่ในสัญชาตญาณ มันไม่รู้จัก ตัวตน มันคือเวินว่ายตายเกิด ตัวตนคือไม่รู้ทุกข์ ไม่รู้เหตุเกิดทุกข์ ไม่รู้ข้อปฏิบัติ ให้ถึงความดับทุกข์ มันจะไปของมันเรื่อย เราจะหยุดตัวตนได้ด้วยความรู้ความเข้าใจ ในพระธรรมที่ประเสริฐ

เราทั้งหลายมา มีปิติมีความสุขมีเอกคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ เราทั้งหลาย จะได้หยุดยานหยุดสัญชาตญาณแห่งการเวียนว่ายตายเกิดด้วยความรู้ความเข้าใจ ด้วยการประพฤติการปฏิบัติ

เรามาคิดดูดี ๆ นะ มีไครแก้ปัญหาได้ เออความหลงนำชีวิตมีไครแก้ปัญหาได้ มีแต่สร้างปัญหาทั้งนั้น

พระพุทธเจ้าบอกว่าเออตัวตนเป็นที่ตั้งมันไม่ได้ มันมีแต่ทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ ทุกข์ดับไป นอกจากทุกข์มันไม่มี

ท่านตรัสว่าเปรียบเสมือนทะเลไม่อิมด้วยน้ำ ไฟไม่อิมด้วยเชื้อ มันบกพร่องอยู่เป็นนิจ มันมีความทุกข์อยู่ตลอดกาลตลอดเวลา

เราต้องรู้เข้าใจต้องมารู้ทางที่ประเสริฐนั่น เรารู้หลักการรู้อุดมการณ์อุดมธรรมเข้าสู่ภาคประพณติภาคปฏิบัติ

เราทั้งหลายไม่ต้องไปหาความดับทุกข์ที่ไหน ความดับทุกข์อยู่ที่เรารู้เข้าใจ มีปิติมีความสุขมีเอกคตในการประพณติการปฏิบัติ

เราทั้งหลายต้องรู้ว่าสมมติสัจจะทั้งหลายมันจะหยุดสัญชาตญาณ มันจะเข้าสู่ความสงบความวิเวกที่เราไม่ต้องไปหาความวิเวกจากที่ไม่มีนั่น

ความวิเวกนี้มันต้องวิเวกในสิ่งที่มีอยู่นี้แหล่ะ รูปก็มีอยู่เสียงก็มีอยู่ กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์ ลักษณะเสริญทุกอย่างก็มีอยู่นั่น

เราต้องรู้เข้าใจว่าทุกสิ่งทุกอย่างมันคือเหตุคือปัจจัยมันไม่ใช่นิติบุคคลตัวตน เราจะได้ยกเลิกตัวตน เราจะได้เข้าสู่ความวิเวก

เราต้องเข้าใจนี่คือธรรมคือสภาวะธรรม นี่คือความเป็นประภัสสร มันเป็นของมันอย่างนี้ เราต้องรู้เข้าใจ ถ้าเราไม่เข้าใจมันก็จะไปของมันเรื่อย สัมผัส มีเจตคิดโน่นคิดนี่นั่น

เราต้องรู้เข้าใจ นี่คือธรรมชาติที่คือเป็นกรรมเก่าที่เราไม่รู้เข้าใจ ทำให้เราต้องเวียนว่ายตายเกิดวัฏจักร รู้เข้าใจว่าอันนี้มันเป็นกรรมเก่า

กรรมใหม่เราก็ต้องรู้เข้าใจ เราจะเอาสมมติสัจจะนี้แหละมายกเลิก ว่าทุกสิ่งทุกอย่างนั้นมันคือธรรมะ

เราต้องรู้เข้าใจเราจะได้ปริโภคทุกอย่างด้วยสติด้วยปัญญา เราจะได้ยกทุกอย่างเข้าสู่พระไตรลักษณ์ เราจะได้อาชีวิตที่ประเสริฐที่เราเกิดมาเป็นมนุษมาประพฤติมาปฏิบัติ ไม่เอากำลังนำชีวิต มากเลิกแคนเชล หยุดก่อนลาก่อน พอกันที่วัฏฐสงสารที่ท่องเที่ยวมานาน

เราทั้งหลายต้องมามีปิติมีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติ เพราะถึงโอกาสถึงเวลาแล้ว ที่เรามีบุญมีวิสัยนามีลมปราณได้ประพฤติปฏิบัติ

ขออนุโมทนา กับท่านทั้งหลายนะ ท่านทั้งหลายเป็นผู้ประเสริฐมากที่มีลมปราณได้มีโอกาสได้มีเวลาพอ ๆ กันนั้นแหล่ะ ทุกคนมีโอกาสพอ ๆ กันนั้นแหล่ะ ต้องเข้าสู่ภาคประพฤติภาคปฏิบัติ เป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบปฏิบัติตรง ปฏิบัติตรงมั่นคงอยู่ที่ปัจจุบันนี้แหล่ะ รู้ทุกข์ รู้เหตุเกิดทุกข์ รู้ข้อปฏิบัติถึงความดับทุกข์ มีปิติมีความสุข มีเอกคตในการประพฤติการปฏิบัติ มั่นต้องอยู่ที่ปัจจุบัน

เราต้องรู้เข้าใจ เราต้องเข้าถึงเศรษฐกิจพอเพียงเพียงพอถึงจะเป็นสิ่งที่ประเสริฐ มนุษย์ทั้งหลายต้องเข้าใจ ว่าเราต้องเข้าสู่ภาคประพฤติภาคปฏิบัติ เราจะได้เป็นผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ปฏิบัติตรง ปฏิบัติสมควร เข้าถึงเศรษฐกิจพอเพียงพอยเป็นทั้งคนดีเป็นทั้งคนมีปัญญา เป็นคนมีปัญญาเป็นคนดีนั่

เราทั้งหลายเป็นมนุษย์เป็นผู้มีลมปราณ เรายังคงดูดวัญญาณสางสารด้วยความรู้
ความเข้าใจ เหมือนท่านพุทธาสภิกขุท่านเป็นคนดีของประเทศไทย เป็นพระดี
ของประเทศไทย เป็นพระดีของโลก ท่านพุดจากใจจากพระนิพพานว่า
เป็นมนุษย์ เป็นได้ เพราะใจสูง เมื่อันหนึ่งอยู่ มีดี ที่เววชน
ถ้าใจต่ำ เป็นได้ แต่เพียงคน ยอมเสียที ที่ตน ได้เกิดมา
ใจสะอาด ใจสว่าง ใจสงบ ถ้ามีครบ ควรเรียก มนุสสา
 เพราะทำถูก พุดถูก ทุกเวลา permprida คืนวัน คุชสันติจิริ
ใจสักปรก มีดีมั่ว และร้อนเร่า ครอมีเข้า ควรเรียก ว่าผีสิง
 เพราะพุดผิด ทำผิด จิตประวิง แต่ในสิ่ง นำตัว กลัวอบาย
 คิดดูเดิ ถ้าใคร ไม่อยากตก จงรีบยก ใจตน รับขวนขวย
ให้ใจสูง เลี้ยได้ ก่อนตัวตาย ก็สมหมาย ที่เกิดมา อย่าเชื่อน เอย ๆ

เราทั้งหลายมีลมปราณต้องเอารรรมนำชีวิต อย่าได้พลาดโอกาสเสียกาลเสียเวลา
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพวกเราว่าเราทั้งหลายว่าเรามีลมปราณมีชีวิต
จะประมาณไม่ได้ ต้องรู้เข้าใจ ท่านทั้งหลายต้องตั้งอยู่ในความไม่เพลิดเพลิน
ความไม่ประมาณ เพราะปัจจุบันเป็นสิ่งที่สำคัญ

ตามโยวาทพระธรรมคำสั่งสอนของหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ที่่านได้ตรัสกับพวกเรา
ทั้งหลายว่า

ความไม่ยั่งยืน เป็นสิ่งที่ยังให้ปฏิและแฝงอน

ความยิ่งใหญ่ คือความไม่ยั่งยืน

ชีวิตที่ยิ่งใหญ่ คือชีวิตที่อยู่ด้วยทาน คือ เมตตา และกตัญญู

ชีวิตที่มีความดี อาจมิใช่ความยิ่งใหญ่ แต่ชีวิตที่ยิ่งใหญ่ ต้องอาศัยคุณธรรมความดีเท่านั้น
